

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning, av 8 a § i lagen om statens specialfinansieringsbolag och av 10 § i lagen om exportgarantier

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 13 maj 2014 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning, av 8 a § i lagen om statens specialfinansieringsbolag och av 10 § i lagen om exportgarantier (RP 58/2014 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- avdelningschef Petri Peltonen och regeringsråd Kari Parkkonen, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Sami Napari, finansministeriet
- verkställande direktör Pauli Heikkilä, Finnvera Abp
- finansieringsexpert Tommi Toivola, Finlands Näringsliv rf, även som representant för Teknologiindustrin rf
- direktör Kaija Erjanti, Finansbranschens Centralförbund.

Dessutom har ett skriftligt yttrande lämnats av
— Företagarna i Finland.

PROPOSITIONEN

I syfte att främja exporten och trygga exportfinansieringssystemets konkurrenskraft föreslår regeringen att Finlands Exportkredit Ab:s maximifullmakt för beviljande av export- och fartygskrediter och maximifullmakten för exportgarantier som Finnvera Abp beviljar ska höjas. Samtidigt föreslås en höjning av maximibeloppet av borgen som statsrådet beviljar Finnvera Abp. Avsikten är att främja konkurrenskraften i fråga om finansieringen för finländska företag

som exporterar kapitalvaror och på så sätt förbättra företagens möjligheter att få exportprojekt.

I propositionen föreslås det att lagen om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning ändras så att Finlands Exportkredit Ab:s maximifullmakt för beviljande av export- och fartygskrediter höjs från nuvarande 3 miljarder euro till 7 miljarder euro. Dessut-

om föreslås att ränteutjämningsfullmakten höjs från 5 miljarder euro till 7 miljarder euro.

Lagen om statens specialfinansieringsbolag ändras enligt förslaget så att bolaget för lån och låneprogram med statlig borgen får ha utestående lånekapital som motsvarar högst nio miljarder euro. För maximibeloppet föreslås en höjning på fyra miljarder euro, eftersom Finnvera Abp:s medelanskaffning för exportfinansiering baserar sig på statlig borgen.

Lagen om statliga exportgarantier föreslås bli ändrad så att det sammanlagda ansvaret för Finn-

vera Abp:s exportgarantier och skyddsarrangemang höjs från 12,5 miljarder euro till 17 miljarder euro.

Dessutom föreslås att sättet att räkna ut det maximala kapitalbeloppet ändras så att hänsyn kan tas till att sannolikheten är stor för att finansieringsanbud som gäller export- och fartygskrediter kommer att genomföras. Det föreslås också att sättet att räkna ut motvärdet för avtalsvalutan i euro ska justeras.

Lagarna avses träda i kraft senast i juni 2014.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Ekonomiutskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

Ekonomiutskottet behandlade i december 2011 regeringens proposition till lag om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning och till vissa lagar som har samband med den. Det förutsågs då att bankerna måste bereda sig på skärpta kapitaltäckningskrav och åtgärder som ökar risktoleransen. En bedömning var då att de här kraven också kan återspeglas i tillgången och priset på pengar. Dessa bedömningar har med tiden besannats. Bankernas möjligheter att finansiera långfristiga exportkrediter är svagare än tidigare, så det kan anses att det finns en marknadsbrist i fråga om finansieringen av exportprojekt, såväl med tanke på tillgången som med tanke på villkoren. Finnveras roll i korrigeringen av marknadsbristen inom exportfinansieringen kommer att betonas ytterligare inom den närmaste framtiden.

Utskottet understryker att det i det rådande ekonomiska läget och med hänsyn till situationen på finansmarkanden är nödvändigt att den offentliga förvaltningen vidtar åtgärder som kan väntas främja den finländska exportindustrin. Utskottet hänvisar också till sina tidigare ställningstaganden (EkUB 7/2011 rd — RP 115/2011 rd, EkUU 13/2014 rd — U 7/2014 rd, E 7/2014 rd, E 12/2014 rd), där det påpekas att det är viktigt att Finlands stödssystem är konkurrenskraf-

tigt i förhållande till de främsta konkurrentländerna.

Statsborgen får beviljas med riksdagens samtycke. Ett villkor är dock att maximibeloppet för åtagandena ska framgå av samtycket. Utskottet noterar att den ökning av åtagandena som föreslås i propositionen är betydande. Till följd av det sätt på vilket exportfrämjandet är strukturerat är det möjligt att ett och samma projekt får stöd genom flera instrument, vilket gör att risken kan multipliceras. Systemet för exportfrämjande är dock per definition självbärande, dvs. förlusterna av verksamheten täcks genom avgifter från dem utnyttjar systemet. Eventuella förluster inom systemet ger därför inga direkta effekter på statsfinanserna. Statsbudgeten är det sista medel som tillgrips för att täcka ett underskott.

Systemet har i sin nuvarande form funnits sedan 2012, och eftersom återbetalningstiderna för kapitalet är långa finns det ingen statistik över hur riskerna utfallit för de projekt som stöds genom dagens system. Med beaktande av att syftet med systemet är att främja exporten uttryckligen genom att sprida riskerna, är de nämnda osäkerhetsmomenten acceptabla. De bikostnader som ingår i borgensåtagandet är tydligt beskrivna i propositionen, och i motiven ingår en detaljerad bedömning av deras sannolika storlek.

Utskottet poängterar att när den ekonomiska utvecklingen vänder uppåt måste dagens sys-

tem, som skapats för exceptionella förhållanden, omvärderas i fråga om såväl stödformer som bemyndigandenas storlek. Enligt den allmänna motiveringen måste arbets- och näringsministeriet göra en bedömning av funktionen och effekterna av statlig borgen och det offentligt understödda exportfinansieringssystemet före utgången av 2016. Ekonomiutskottet förutsätter att denna bedömning ges utskottet för kännedom.

Som en lagstiftningsteknisk fråga påpekar utskottet att det är till fördel om de penningbelopp

som anges i propositionen är kommensurabla. I avsnittet med den internationella jämförelsen bör, för att underlätta jämförelser, beloppen i främmande valutor kompletteras med motsvarande belopp i euro.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslagen utan ändringar.

Helsingfors den 23 maj 2014

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Marjo Matikainen-Kallström /saml
medl. Lars Erik Gästgivers /sv
Harri Jaskari /saml
Johanna Karimäki /gröna
Jukka Kärnä /sd
Eero Lehti /saml

Päivi Lipponen /sd
Jari Myllykoski /vänst
Martti Mölsä /saf
Sirpa Paatero /sd (delvis)
Arto Pirttilahti /cent
Kaj Turunen /saf (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.